

Merlot: aftrap van een seizoen vol druivenportretten

21 september 2018 · door Gentil Noens

Zes Merlots uit Pomerol, Zuid-Afrika, Californië, Washington State, Italië en Roemenië openen een Gildejaar dat telkens één druivenras over de hele wereld volgt.

Met deze proefavond van 20 september 2018 opent Wijnclub Zottegem een Gildejaar waarin telkens één druivenras centraal staat, van land tot land gevolgd om te ontdekken wat de druif zelf meebrengt en wat het terroir eraan toevoegt. De aftrap is voor de Merlot, met zes wijnen van Pomerol tot Roemenië. Dit is het volledige infoblad van die avond. Alle wijnen die we ooit proefden staan in onze [wijncatalogus](#).

De geproefde wijnen

Wijnhuis	Wijn	Jaar	Land
Chateau Plince	Pomerol	2014	Frankrijk
Almenkerk	Merlot	n.v.	Zuid-Afrika
Irony	Merlot	2014	USA
Chateau Ste Michelle 'Indian Wells'	Merlot	2015	USA
Bulgarini	Garda Merlot	2015	Italië

Wijnhuis	Wijn	Jaar	Land
Lacerta	Merlot	2013	Roemenië

Noot van de wijnmeester

Ik hoop dat jullie allemaal hebben genoten van de zuiderse zomer, in eigen land of elders en natuurlijk voorzien van enkele bijzondere en aangename wijntjes ;)

Hoe dan ook, vanavond beginnen we aan een nieuw Gildejaar. We hebben ervoor gekozen om dit jaar 'met open vizier' de nadruk te leggen op enkele druivensoorten die we telkens in verschillende hoedanigheden over verschillende landen en wijngebieden heen ontdekken.

Onze eerste proefavond staat in het teken van de Merlot. De naam Merlot komt van het woord merle, wat Frans is voor merel.

Merlot is een klassiek druivenras dat in de Bordeauxwijnen wordt verwerkt in combinatie met Cabernet Sauvignon en Cabernet Franc. De Merlot werd er lange tijd beschouwd als een inferieure druif die zelf geen persoonlijkheid bezat en die in de Médoc en Pessac-Léognan/Graves enkel maar werd gebruikt om de scherpe kantjes van de Cabernet af te halen.

Waar hij wel alleen verscheen en een verrassende, volle, rijpe, weelderige persoonlijkheid toonde met een uitnodigende sappigheid was in Saint-Émilion en Pomerol. Pas toen beide wijngebieden uit de schaduw traden van hun burens kon ook de Merlot uit de schaduw van de Cabernet

treten. Sindsdien werd hij met succes in Californië aangeplant en later volgden zowat alle streken van de wereld.

En dus trekken we de wereld rond. Uiteraard heb ik een Pomerol voorzien maar er staat ook een Roemeense Merlot op de proeftafel afkomstig van het laatst bezochte wijndomein tijdens ons reis van vorige week. We trekken verder naar Zuid-Afrika, Chili, Californië ...

Op het menu staat een sappige côte à l'os die zich perfect laat combineren met de volle sappigheid van de Merlot.

Ik hoop jullie in groten getale te mogen ontmoeten en wens jullie een fijne proefavond. Volgende maand wordt de proeverij geleid door onze wijnvriend Christoph die jullie zal meenemen op de ontdekking van de Sauvignon Blanc.

Gentil.

Bespreking van de druif

Zoals aangekondigd staan de proefavonden van dit Gildejaar eerder in het teken van de druif dan van de wijnmaker. We gaan op zoek naar de typische kenmerken maar ook de invloed van wijng gebied of terroir door wijnen van verschillende landen naast elkaar te plaatsen.

Deze avond zetten we de Merlot druif centraal, een klassieke rode wijndruif. Niettegenstaande vroeger misschien wat ondergewaardeerd, vandaag toch één van de topdruiven in de Bordeaux die verder in Frankrijk ook nog met succes wordt verbouwd in de Languedoc. Verder is

hij ook aangeplant in Californië, Italië, Oost-Europa, Chili en zelfs tot in Australië, Nieuw-Zeeland en Zuid-Afrika.

Pomerol wordt beschouwd als de bakermat voor de Merlot druif. Merlot is een druivenras, voor het eerst in boeken vermeld in 1784 als een van de betere rassen in het gebied van Libourne. De Merlot druif ligt aan de basis van één van de beroemdste wijnen ter wereld: Chateau Pétrus. Deze Bordeaux-wijn wordt voor bijna 100% van Merlot sap gemaakt.

In de nieuwe wereld vinden we vaak monocépage wijnen gemaakt van Merlot terwijl in de klassieke wijnlanden de Merlot vaak wordt gebruikt binnen een blend, vaak in combinatie met Cabernet omdat het zachte karakter van de een mooi combineert met de strengheid van de ander ... DNA-analyse heeft aangetoond dat de Merlot eigenlijk gegroeid is door de symbiose van 2 andere druiven: de Cabernet Franc en het oude en quasi onbekende Magdeleine Noire des Charentes.

De Merlot druif is de tweede meest aangeplante 'rode wijn' druif ter wereld, na de Cabernet Sauvignon. Het hoeft dus niet te verrassen dat we Merlot in vele gedaantes en vanuit heel wat wijnstreken tegenkomen. Doorgaans produceert hij een zachte rode wijn met een rijke textuur en een laag zuur en tanninegehalte. Merlot is eerder rijp dan Cabernet en geeft wijnen met souplesse en rijpe, kruidige smaaktonen. Cabernet Sauvignon geeft dan weer eerder kracht en frisse tonen van rood fruit.

In Italië bijvoorbeeld speelt de Merlot een belangrijke rol in verschillende regio's. Merlot is in Veneto zowel als in Lazio het meest aangeplante blauwe druivenras. In Trentino is Merlot dan weer samen met Cabernet

Sauvignon, Cabernet Franc en Carmenère een van de vier pijlers van de regio.

Ook Friuli is een belangrijke regio voor Merlot. Na Pinot Grigio is Merlot allround het tweede meest aangeplante druivenras van de regio. Sinds de jaren negentig is de kwaliteit van de Merlotwijnen er bovendien fel toegenomen. Een nauwkeurigere aanplant, betere snoeimethoden en optimale oogstdata leidden er tot intense, evenwichtige en bijzonder complexe wijnen.

Toscane kent twee tegengestelde houdingen wat betreft Merlot. Enerzijds bouwen heel wat producenten in het Chiantiheart dit druivenras af in hun blends, ten voordele van de pure expressie van de Sangiovese.

Anderzijds wint de druif in de kustregio, en Bolgheri in het bijzonder, nog aan belang. Reeds bestaande toppers zoals 'Redigaffi' (een pure merlot van Tua Rita) en 'L'Apparita' (een pure merlot van Castello di Ama) zitten hier uiteraard voor iets tussen.

Verrassend is dat Merlot ook in Umbrië een zeer populair ras is, met een erg grote aanplant. Merlot wordt in vrijwel elke appellatie uitdrukkelijk voorzien, en komt op heel wat wijnetiketten voor, weliswaar zonder een prominente plaats op te eisen. De meerwaarde van het ras is in deze regio dan ook wat onduidelijk.

In Basilicata wordt Merlot vooral als bloedgrupe gebruikt in de recente appellaties DOC's Matera, Terre dell'Alta Val d'Agri en Grottno di Roccanova. Hoewel het ras aan een opmars bezig is, blijft het wel nog even wachten op echte topblends uit deze herkomstbenamingen.

Ten slotte staat Merlot ook in Lombardije, de Abruzzes, Molise en Zuid-Tirol aangeplant.

De Californische Merlotwijnen maar ook deze uit Washington State (Columbia Valley) maken al een tijdje het mooie weer. Verder komen Merlotwijnen uit Chili of West-Australië steeds vaker ook op de Belgische wijntafels. Zoals ik al zei, vaak eerder fruitig, fluweliger, zeer toegankelijk met lichtere tannines dan uit de klassieke Franse wijngebieden. De Merlot is een druif die zich vaak al vroeg laat drinken en daardoor een interessant commercieel profiel heeft.

De Merlot is een productieve, vroeg rijpe, fruitige donkerblauwe druivensoort en houdt daarom ook van een koeler klimaat dan bijvoorbeeld de Cabernet. Men is steeds meer tot het inzicht gekomen dat Merlot in een vrij koele wijngaard moet worden aangeplant. Merlot wordt op deze manier heerlijk fruitig en intens van karakter. In Bordeaux heeft men het al eens over een Merlot-zomer of een Cabernet-zomer ...

De druif is iets groter en heeft een dunnere schil dan de Cabernet Sauvignon. De druif heeft een relatief hoog suikergehalte en is in potentie erg productief. Het sap is weelderig, fruitig en kan zwoel, bijna zoet zijn. De Merlot bloeit vroeg in het voorjaar en is dan blootgesteld aan de gevaren van nachtvorst. Als de productie te hoog wordt, worden de wijnen dun en licht.

Merlot brengt een zekere zachtheid in de wijn en zorgt dat de wijn wat sneller 'oudert' en relatief vroeg op dronk is.

Jonge Merlot wijnen zijn donker gekleurd en intens fruitig. Aroma's van rode vruchten (bessen, braambessen, kersen), specerijen (zoethout, peper, laurier), samen met toetsen van viooltjes overheersen in de neus. Deze zorgen in combinatie met een bepaalde aardsheid voor een complexe geur. In de mond zijn jonge Merlots vaak krachtig, rijk, dik en vol met relatief weinig zuren en een typische kruidigheid.

Als Merlot wijnen wat ouder zijn, maakt de fruitigheid ruimte voor een zwoele weelde met rozijnen, gekonfijt fruit en tonen van zoethout en laurier. Nog betere wijnen worden er geproduceerd als de opbrengst per hectare relatief laag is. Als de wijnstokken dan ook nog eens aangeplant zijn op een kleiachtige bodem en het een warm jaar was, ontstaan er vaak rode wijnen die vol, rijk en haast romig fluweelzacht zijn. Rijping in hout geeft deze wijnen dan nog een beetje meer allure dan ze al hebben ...

Bespreking van de wijnen

Chateau Plince 2014

De eerste wijn op basis van de Merlot druif die ik hier bespreek is de Chateau Plince 2014, uit het hartje van de Pomerol, volgens velen de bakermat van de Merlot. Het Chateau Plince in Libourne ligt rechtover het Chateau la Pointe en heeft op dit ogenblik ongeveer 8,7 ha aangeplant met vooral Merlot maar ook een deeltje Cabernet Franc en Cabernet Sauvignon.

Het is een eerder kleinschalige Chateau. De fermentatie gebeurt in cementen vaten waarvan de temperatuur kan geregeld worden door de ingebouwde spiraal waarin warm of koud water kan stromen. Hier vindt de eerste gisting plaats, de tweede, malolactische, gisting gebeurt in barrique waarvan er jaarlijks een derde wordt vernieuwd.

De wijn blijft ongeveer 12 – 18 maanden op barrique rijpen. Tijdens deze periode gaat men zowel cliquage als battonage toepassen. Bij cliquage gaat men gedurende een paar seconden zuurstof in het vat blazen terwijl men met battonage de wijn omroert. Filteren gebeurt met eiwit.

De wijn is uiteraard nog relatief jong maar laat ons toch een klassieke Pomerol ervaren: mooie rode kleur in het glas, rode bessen, pruimen, wat cassis wat peper in de neus. In de mond een mooie structuur met elegante tannines en terug het rood-zwarte fruit dat zich laat ervaren om te eindigen in een talmende afdronk ...

Almenkerk Merlot

Almenkerk Wine Estate is een Zuid-Afrikaanse parel gecreëerd door Belgisch ondernemerschap. Ik geef toe dat dit mijn keuze beïnvloed heeft, hopelijk bewijst het glas dat dit een terechte beïnvloeding was ;)

Sinds 2004 staat de familie 'Van Almenkerk' aan het roer van het 40 ha grote Almenkerk Wine Estate. Het verhaal begint evenwel al een paar jaar eerder als Joris van Almenkerk en zijn partner Natalie Opstaele beslissen om naar Zuid-Afrika te verhuizen. De (Hollandse) papa van Joris woonde al in de Kaap waar hij in False Bay een restaurant heeft. Joris

gaat aan de slag bij het Wine Estate Mulderbosch en leert daar de kneepjes van het vak. Ondertussen werkt Natalie in de horeca. (De Belgische mama van Joris houdt in Oostduinkerke het restaurant De Mikke)

Begin 2004 kocht het koppel met de steun van familie en vrienden de appelboerderij Jutland in de Elgin vallei. Ondertussen was Joris ook ingeschreven aan de wijnuniversiteit van Stellenbosch. Zijn professoren helpen hem ook om de appelboerderij om te toveren in een wijndomein. Vandaag is nog maar een klein gedeelte aangeplant met appelbomen.

Het domein wordt zeer professioneel en technisch gerund. Wijnranken worden bijvoorbeeld met drones en infraroodcamera's gescreend, geregeld worden bodemstalen genomen en ook elektromagnetische scans helpen om een volledig inzicht te hebben. Er wordt heel gericht gesnoeid om een optimale rijping van de trossen te verzekeren.

Op het domein staan Merlot, Shiraz, Cabernet Franc, Cabernet Sauvignon, Sauvignon Blanc en Chardonnay. Onze aandacht gaat vandaag naar de Merlot.

De Merlotdruiven komen van een groot perceel waarop eigenlijk 4 klonen van de Merlotdruif zijn aangeplant. Het koelere klimaat van de Elgin Valley laat toe dat de druiven 'langer' blijven hangen en ten volle hun smaak kunnen ontwikkelen zonder toetsen van overrijpheid te krijgen of te hoog in suiker (en dus in alcohol) te worden.

Het plukken gebeurt 's ochtends zodat de druiven fris zijn. De druiven hebben eerst een zogenaamde koude maceratie (waarbij het sap gekoeld

blijft) om daarna de natuurlijke gisting te laten starten. Na de gisting die 7 – 10 dagen duurt, blijven de schillen in de wijn gedurende een bijkomende 2 – 3 weken terwijl de tweede, malolactische, fermentatie gebeurt. Na het persen gaat de wijn voor 24 maanden op barrique.

Het resultaat is een bij aanzet fruitige wijn (heel wat rood fruit en zwarte braambessen) maar waar de houttoetsen ook merkbaar aanwezig zijn.

De mond is elegant met aangename tannines en lichte mineraliteit.

Irony Merlot 2014

Het wijndomein Irony is geen onbekende meer in onze Commanderie, we hebben in het verleden nog al eens wijnen van dit domein op de proeftafel gezet. Zij verbouwen naast Merlot ook Cabernet Sauvignon, Pinot Noir en Chardonnay van een mooie kwaliteit.

Het wijndomein is gelegen in Napa Valley dat een sterke reputatie heeft omwille van de hoge kwaliteit van de wijnen die er geproduceerd worden. De combinatie van het ideale klimaat (warme zomerdagen, koele avonden met veel wind – dus afkoeling – en mistige ochtenden), en voedingsrijke bodems met veel mineralen, draagt ertoe bij dat Napa-wijnen een hoge kwaliteit hebben.

Irony wordt geleid door 2 broers, Jay en Chris Indelicato. Het is eigenlijk al de derde generatie wijnbouwers. De naam is een kwinkslag want hoewel beide broers er vast van overtuigd waren nooit in de wijngaarden te werken, doen ze dit vandaag, tot grote verrassing ook van henzelf misschien, met grote passie en veel vreugde en maken ze van kleine

percelen zeer eerlijke wijnen.

Deze Merlot (Monterey County appellatie) werd gedurende 9 maanden hout-gelagerd op Franse en Amerikaanse eik, wat zorgt voor uiterst subtiele en fijne aroma's.

Deze Merlot biedt een enorme ronde zachtheid, een mooi donkere kleur, stralend en intens. Fraaie neus met aroma's van kersen, cassis, toetsen van vanille en zacht fuméhout. Géén harde strenge wijn, wel een fluwelige maar toch karaktervolle Merlot vol fruit (rijpe pruimen, zwarte braambessen) met complexe tonaliteiten. De afdronk is mooi talmend.

Chateau Ste Michelle 'Indian Wells' Merlot 2015

Deze klassevolle Merlot uit Washington State komt van het wijndomein Chateau Ste Michelle dat mee aan de basis lag van de doorbraak van wijnen uit deze regio. Sinds 1988 heeft het wijndomein al 3 keer de prijs gewonnen van beste wijnbouwer van de USA.

Ik koos voor jullie deze avond de ietwat bijzondere Indian Wells Merlot die van een kleinere 'single vineyard' werd gemaakt en een van de kroonjuwelen is van deze wijnbouwer.

De geschiedenis van dit wijndomein gaat terug naar 1912 en zij waren pioniers in de wijnbouw in Washington State in een periode dat iedereen ter plaatse zelf overtuigd was dat goede wijnen van Californië of Italië moesten komen.

Het huidige gebouw dateert van 1976 en werd gebouwd volgens de stijl van de grote Franse wijnhateaux. Ze beschikken vandaag over 2

moderne wineries, één voor witte wijn in Woodinville (op het domein zelf) en één voor rode wijn in Eastern Washington.

De Indian Wells Merlot wordt gemaakt van druiven van 3 percelen (Horse Heaven Hills, Wahluke Slope en Cold Creek Vineyard). De druiven van deze zuidelijk gerichte 'single vineyard' genieten volop van de namiddagzon, wat resulteert in gedistingeerd, rijp rood fruit. De wijn werd opgevoed in 50% nieuwe Franse en Amerikaanse eiken vaten.

De kleur is diep robijnrood, glanzend en met veel fonkeling. In de neus tabak, geconfijt fruit, fijne kruiden en cassis, mineralig en rijp onderbouwd. Na wat walsen ademt hij een nobele eiktoets met vanille, zwarte bessen en jonge verse eiktoetsen.

In de mond start met een lichtjes rokerige houttoets, waarna opnieuw vanille en rood fruit. Fijne en fluwelig geïntegreerde tannines. Pittige zuren en zelfs een hint van witte chocolade!

Bulgarini Garda Merlot 2015

Aan het zuidelijkste puntje van het Italiaanse Garda meer ligt de DOC Lugana, die officieel behoort tot de wijnregio Lombardije (maar zelf verkiezen ze eerder het aangrenzende Veneto).

De Bulgarini familie in het eeuwenoude Pozzolengo zijn al sinds 1930 landbouwers, die van oudsher enkele rijen wijnstokken verbouwden voor het maken van een goede wijn voor henzelf en enkele vrienden. De gunstige ligging van de boerderij was voor Fausto Bulgarini de aanleiding om zich vooral toe te gaan spitsen op wijnbouw en het wijndomein uit te

breiden in navolging van zijn vader. Vandaag beschikt de familie over 20 ha wijngaarden, zowel aan de oevers van het Garda meer als verderop op de heuvels van Brescia.

Dit is misschien wel de lichtste wijn uit de reeks. In het glas een robijnrode kleur met zelfs een paarse schijn. Aromatisch, vegetaal en kruidig in de neus met duidelijke toetsen van braambessen en bosbessen confituur. In de mond eerder fris en harmonieus, zachte tannines, mooi 'glad' met toetsen van rode bessen. Op de afdronk duikt er een beetje amandel op.

Lacerta Merlot 2013

De laatste wijn op de lijst komt van het laatst bezochte wijndomein vorige week tijdens onze reis naar Roemenië. Ik durf te zeggen dat het een leuke ontdekking was die we tijdens ons bezoek zelf nog niet hadden geproefd ...

Het 82 ha grote wijndomein ligt 'vrij dicht' (ongeveer 100 km) bij Boekarest maar toch een eindje van de straat, ongeveer 6 km over een grindweg brengt je uiteindelijk bij een stijlvol gebouw in Neo-Romaniaanse stijl dat in 2005 volledig werd gerenoveerd.

We zitten hier ongeveer op dezelfde breedtegraad als Toscane en Bordeaux met vochtige lentes en warme, droge zomers. In de streek leven er veel hagedissen, vandaar ook de naam Lacerta en het logo van het wijndomein.

In 2002 besloot een Oostenrijkse diplomaat, samen met zijn Roemeense echtgenote en 3 Oostenrijkse investeerders om wijn te gaan maken in de Dealu Mare streek, gekend voor zijn eeuwenlange wijntraditie. Samen met de gereputeerde wijnmaker Mihai Banita, die in Roemenië al geruime tijd zijn strepen verdiend had, werd het Lacerta-project opgestart in 2011.

Het wordt vandaag zeer professioneel gerund met de bedoeling topwijnen neer te zetten, ook al zijn ze nog wat zoekende om de juiste elementen neer te zetten. Ze proberen bijvoorbeeld verschillende types vaten uit zowel qua eiksoort (Franse, Amerikaanse, Russische, Hongaarse en Romaanse) als qua branding om tot het meest optimale resultaat te komen.

Maar ze zijn ook pragmatisch en proberen 'wijn maken' op de meest eenvoudige manier aan de man te brengen. Mihai heeft ons begeleid tijdens ons bezoek en is waarschijnlijk de eerste wijnmaker die zichzelf niet de belangrijkste persoon vindt maar in gewone taal uitlegt hoe het nu allemaal juist in het werk gaat. Duidelijk ook een goede marketeer aan boord ;)

Er wordt intussen ongeveer 82 ha wijn verbouwd (70% rood, 30% wit), 6 witte variëteiten en 6 rode variëteiten. Wij proeven de Merlot, een aangename intens rode wijn die 12 maand rijping op vat heeft gehad. We krijgen pruimen, vanille, koffie en een toets leder eindigend in een mooie lange afdronk ...